

PORT
PAYÉ
HELLAS

'Ελεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: 'Ο Μητροπολίτης 'Αττικής και Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ
'Αριθμός φύλλου 223 16 Φεβρουαρίου 2008

Οι κοινές μας επιφυλάξεις

ρόθυμοι, όλοι μας στήν αποδοχή τής πλατειᾶς καί βαθειᾶς ἐπιστημονικῆς γνώσης καί τής θησαυρισμένης τεχνογνωσίας. Μέ ἀνοιχτή τή διάθεση σπουδῆς. Καί μέ ἀπλωμένα τά χέρια στίς πολλαπλές, εὐεργετικές ἐξυπηρετήσεις τους. 'Αλλά, παράλληλα καί μέ δηλωμένες τίς ἐπιφυλάξεις μας-σέ προσωπική, σέ τοπική, ἀκόμα καί σέ παγκόσμια κλίμακα-στό φαινόμενο τής ἀσύγγνωστης ἀπολυτοποίησης καί θεοποίησης τής ἐπιστημονικῆς ἐρευνητικῆς μονάδας καί τοῦ ἐξειδικευμένου τεχνολογικοῦ ἐργαστηρίου. Τρυγοῦμε τά ἀγαθά, χωρίς νά μᾶς διαφεύγουν οἱ κίνδυνοι, πού, ἀπειλητικά, πολλαπλασιάζονται, διογκώνονται καί θολώνουν τόν ὀρίζοντα τής αὐριανῆς, ιστορικῆς μας πορείας.

Κατά τή ροή τῶν δυό τελευταίων αἰώνων, πού γοῆτεψαν καί μέθυσαν τίς πλατειές μάζες μέ τίς διαδοχικές, ἐκρηκτικές ἀναγγελίες προόδου τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ὁ ιστορικός ὀρίζοντας ἔδειχνε μόνο ἐλλάμψεις καί τό «αὐριο» πρόβαλε πλημμυρισμένο στίς ἀνταύγειες τῶν ἐλπίδων. 'Η θριαμβική προέλαση τής ἐπιστημονικῆς γνώσης δέν ἄφηνε πίσω τῆς τήν παραμικρή σκιά. Φόρτιζε, μονάχα, τήν αὐτοπεποίθηση καί ἐμπλούτιζε τά ὄνειρα γιά τήν ἐπόμενη μέρα. Καί ἡ χρήση τῆς ὀλοένα καί περισσότερο τελειοποιημένης μηχανῆς δέν προκαλοῦσε τήν παραμικρή θολή ὑποψία, πῶς μποροῦσε νά λειτουργήσῃ ὡς ὄργανο ἀφανι-

σμοῦ. Δέ συνοδεύοταν μέ ὀδνηγίες προσεκτικῆς προφύλαξης, οὔτε μέ προμνήματα βιβλικῶν καταστροφῶν.

Ομως, ὁ 20^{ος} αἰώνας καί ὁ αἰώνας, πού, πρίν λίγα χρόνια, ἀρχίσαμε νά τόν περπατᾶμε, ἀνεβάζουν, στόν ἱστορικό πίνακα, ἄλλες ἐνδείξεις καί γεμίζουν τίς ψυχές μέ ἄγχος καί βαρυθυμία. Ἡ κάθε ἐπιστημονική ἀνακάλυψη ντιουμπλάρεται μέ σειρά προβληματισμῶν. Καί ἡ κάθε «πρόοδος», ἐπιστημονική ἢ τεχνολογική, ἐμπλέκεται στό κύκλωμα τῆς ἀπειλητικῆς ἀπορρύθμισης τῆς παγκόσμιας ἰσορροπίας. Ἡ μηχανή, πού συναρμολογεῖται σιά μεγάλα τεχνολογικά συγκροτήματα, ἀναδεικνύεται ὄργανο ἀπειλῆς καί ἀσυγκράτητης αἱματοχυσίας.

Σήμερα ἀπολαμβάνουμε, ὀλοένα καί δυναμικότερα, τήν πρόοδο τῶν θεραπευτικῶν κλάδων τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἐπιστημῶν. Ἀλλά καί χτυπᾶμε, ἀσταμάτητα καί ἔντρομοι, τίς σειρήνες τοῦ κινδύνου, βέβαιοι, πώς ἡ ὀργάνωση τοῦ βίου μας καί ἡ ἔξαλλη ἐκμετάλλευση τῶν συμπερασμάτων τῶν ἐρευνῶν μας, ἀπειλοῦν μέ ἐκτροπή σέ τερατούργημα τό ἀνθρώπινο πρόσωπό μας, ἀλλοτριώνουν τό περιβάλλον μας καί καταστρέφουν τά ζωτικά στοιχεῖα, πού εἶναι ἀπαραίτητα γιά τήν ἐπιβίωση τῆ δικῆ μας καί τῶν ἀπογόνων μας. Παράλληλα, ἡ ἐξειδικευμένη τεχνογνωσία μας ἀνοίγει ὀλοένα καί περισσότερο τούς ἀσκούς τοῦ αἰόλου καί μετατρέπει τόν πλανήτη μας σέ πεδίο θανατηφόρων ἀντιπαραθέσεων καί σέ ὀμαδικό κενοτάφιο ἀθῶων θυμάτων. Οἱ παγκόσμιοι πόλεμοι, πού τούς ζήσαμε, μόνοι ἐμεῖς, οἱ διαβάτες τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα, πότισαν τόν πλανήτη μας μέ τρόμο, κλάμα καί αἷμα. Καί οἱ ἀπανωτές συρράξεις τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς, μέ τή χρήση καί τήν κατάχρηση τῶν τελειοποιημένων μηχανῶν τοῦ πολέμου, δέ μᾶς ἀφήνουν νά ξεθαρρέψουμε, νά ὀραματιστοῦμε τή ζωή μας γαλήνια καί νά περπατήσουμε ἀνοδικά, στήν ὀλοκλήρωση καί στόν ἐξαγιασμό τοῦ προσώπου μας. Οἱ πηγές τῆς εὐτυχίας μας, ἡ ἐπιστήμη καί ἡ τεχνολογία, ἀνεβάζουν ἀδιάκοπα πικρό «πόμα», πού δηλητηριάζει τίς ἐλπίδες μας καί τίς προσπάθειές μας.

Μέ δεδομένη αὐτή, τήν κοινή ἐμπειρία, ποιός μπορεῖ, μέ ὑπερφίαλη Μῆξύμνηση τῶν ἐπιστημονικῶν καί τῶν τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων, νά διεκδικήσει γιά τόν ἑαυτό του τό παράσημο τοῦ «προοδευτικοῦ»; Καί ποιός ἐπιφυλακτικός καί σκεπτικός ὀδοιπόρος τοῦ αἰῶνα μας μπορεῖ νά στιγματιστεῖ ὡς «καθυστερημένος» ἢ «σκοταδιστής»; Ὅλοι κοινωνοῦμε στήν ἴδια εὐωχία. Καί ὄλοι περνᾶμε ἀπό τό ἴδιο τοῦνελ τῶν φόβων καί τῶν ἀπειλῶν. Ἡ ὀποιαδήποτε ὀμαδοποίηση σέ «προοδευτικούς» καί «ὀπισθοδρομικούς» ἀποδεικνύεται σχῆμα πλαστό. Ἐπινόηση ὄχι πολιτισμικῆς, ἀλλά πολιτικῆς σκοπιμότητας.

+ Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος δέχτηκε τό μεγάλο κάλεσμα, νά ἀποσυρθεῖ ἀπό τήν ἐγκόσμια, πρόσκαιρη καί τραχεία διαπάλη καί νά ἀνηφορίσει πρὸς τήν αἰώνια βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Τή στιγμή αὐτή-τή μοναδική γιά ὅλους μας-χρωστᾶμε, ὅσοι τόν γνωρίσαμε, ὅσοι τόν παρακολογηθήσαμε στίς διαδοχικές βαθμίδες τῆς ἀνάδειξής του, ὅσοι τόν ἀποδεχτήκαμε ἢ τόν ἀμφισβητήσαμε, νά στρώσουμε στό δρόμο του τίς δάφνες τῶν γνήσιων καί ἀνυστερόβουλων προσευχῶν μας. Νά σταθοῦμε μέ δέος καί νά παρακαλέσουμε τούς ἀγίους Πατέρες μας, νά τόν χειραγωγήσουν, μέ ἀγάπη, στά κράσπεδα τοῦ θεϊκοῦ θρόνου. Νά ἰκετέψουμε τόν «καθήμενον ἐπὶ τοῦ θρόνου» Κύριο τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς γῆς νά τόν δεχτεῖ μέ ἀγάπη στήν ἀγκαλιά Του. Νά ζητήσουμε, μέ ἀδελφική διάθεση, κατανόηση καί ἀγάπη, νά συγχωρήσει ὁ στοργικός «Ἀρχιποιμένας» τῆς Ἐκκλησίας μας Ἰησοῦς Χριστός τά παραπτώματά του καί τά ἐλλείμματά του. Καί νά φελλίσουμε τήν ἐγκάρδια εὐχή: *«ἀνάπαυσον, Κύριε, μετά δικαίων τόν δοῦλόν Σου»*.

Στήν Ἐκκλησία μας, στή μεγάλη καί χαρισματική οἰκογένεια τοῦ Θεοῦ, λειτουργοῦν, σέ Ἀγιοπνευματική σύζευξη, ἡ διακριτική κριτική καί ἡ πηγαία ἀγάπη. Κανένας μας δέν εἶναι ἀσύδοτος, ἀλλά καί κανένας μας δέν κρίνεται ἀπόκληρος. *«Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς»* (Β΄ Κορινθ. ε΄ 14). Ὅλα τά μέλη τοῦ Ἱεροῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας δεσμευόμαστε σέ μιά πορεία διάφανης ἐντιμότητας, ἄσπιλης ἀγάπης, ταπεινῆς διακονίας. Καί ἡ συνέπεια τοῦ καθενός μας κρίνεται καί ζυγίζεται, μέ γνώμονα καί κριτήριο τή διδαχή τοῦ Κυρίου μας.

Ἰδιαζόντως, ὅσοι ἔχουμε τιμηθεῖ μέ τήν ἀρμοδιότητα καί τήν ἀποστολή, νά διακονοῦμε τό λαό τοῦ Θεοῦ, νά προσφέρουμε τήν Ἀναίμακτη Ἱερουργία, νά ἀγιάζουμε τό ἐκκλησιαστικό πλήρωμα καί νά τό ὀδηγοῦμε στούς λειμῶνες τῆς Εὐαγγελικῆς Ἀλήθειας, φορτιζόμαστε εὐθύνες πρόσθετες. Στούς ποιμένες προσφέρονται πολλά, ἀλλά καί ζητοῦνται πολλά. *«Δεῖ γάρ τόν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον»* (Τίτ. α΄ 7). Ἡ τυχόν ἀσύμβατη ἀναστροφή τους καί οἱ ἐνδεχόμενοι ἄστοχοι χειρισμοί τῆς Συνοδικῆς ὑπευθυνότητάς τους ὑπόκεινται στή σοβαρή κρίση καί, κατά περίπτωση, στή δημόσια ἀποκάλυψη τῶν ὑποπτῶν σχεδιασμῶν τους καί στήν φανερή, ἔντονη ἀποδοκιμα-

σία τῶν ποικίλων ἀτοπημάτων τους. Ἡ Ἐκκλησία καλλιεργεῖ καί βιώνει τήν ἀγάπη, ἀλλά δέν ἐμποδίζει τήν κριτική καί δέ φιμώνει τή λαϊκή ἀγανάκτηση.

Ὅταν οἱ ποιμένες ὀλοκληρώνουν τήν προσφορά τους καί «ἐκδημοῦν ἀπό τῶν προσκαίρων εἰς τά αἰώνια», ἡ παρουσία τους δέ διακόπτεται καί ἡ εἰσφορά τους στήν καλλιέργεια «τῆς ἀμπέλου» δέ λησμονεῖται. Τό ὄνομά τους ἐγγράφεται στά δίπτυχα τῶν προσώπων, πού ἔδρασαν κατά τή συγκεκριμένη ιστορική ἐποχή. Καί τό δημιουργικό τους ἔργο ἤ, ἀντίστροφα, οἱ σκοτεινές διασυνδέσεις τους ἐκδιπλώνονται στήν τράπεζα τῶν ιστορικῶν μελετῶν καί ἐνσωματώνονται στό συνολικό corpus τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας. Οἱ χρόνοι κυλοῦν. Οἱ γενιές παρέρχονται. Οἱ προβληματισμοί μετακινοῦνται στά γήπεδα τῆς ἐπικαιρότητας. Ἀλλά ἡ ἱστορία δέ βυθίζεται στή λησμοσύνη. Ἡ ἀγαθή μνήμη τῶν ἀγίων ποιμένων ἀπλώνει φῶς καί τροφοδοτεῖ μέ ἔμπνευση. Καί, ἀντίθετα, ἡ σκοτεινή ἐκμετάλλευση τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπουργημάτων, ἀνανεώνει τήν κριτική καί ὀξύνει τήν ἀντίδραση.

Ὑπάρχει, ἓνα καί μοναδικό κομμάτι τῆς ἐπισκοπικῆς διαδρομῆς, πού ἐξαιρεῖται τῆς κριτικῆς καί διαφεύγει τόν φόγο. Συνοδεύεται, ἀποκλειστικά καί μόνο, ἀπό τή χαρισματική σιωπή καί ἐμπλουτίζεται μέ τά δῶρα τῆς ἀγάπης. Τό σεβασμό καί τή θερμή προσευχή. Εἶναι τό κομμάτι, πού σηματοδοτεῖ τό ὀριστικό τέρμα τῆς ἐμπλοκῆς στή ματαιότητα τοῦ κόσμου καί ἀνοίγει τή φωτεινή προοπτική τῆς προσέγγισης καί τῆς ἔνταξης «τῇ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, καί κριτῇ Θεῷ πάντων, καί πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων» (Ἐβρ. ιβ' 23). Κεῖνες τίς ὥρες ἀτονεῖ ἡ κριτική διάθεση. Παραμερίζεται ἡ σκυθρωπή ἀναφορά στίς ἴντριγκες ἤ στά λάθη. Δίνεται τόπος στή σιωπή. Στή συνειδητή, φιλάδελφη σιωπή. Καί, μέσα σ' αὐτή τήν ἱερή σιγή, ἀνεβαίνει, ἀπό τό βαθύ πηγάδι τῆς καρδιάς καί μιὰ καί πολλές φορές, ἡ προσευχή τῆς Ἐκκλησίας: «Ἐτι δεόμεθα ὑπέρ μακαρίας μνήμης καί αἰώνιου ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κοιμηθέντος δούλου τοῦ Θεοῦ... καί ὑπέρ τοῦ συγχρωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καί ἀκούσιον».

Σ' αὐτή τήν ἀτμόσφαιρα καί μέ αὐτή τήν προσευχή συνοδεύουμε καί μεῖς τόν «κεκοιμημένο» ἀδελφό καί συλλειτουργό Χριστόδουλο καί τόν παραδίδουμε, «ἐν ἀγάπῃ», στά πανσθενουργά χέρια τοῦ φιλεύσπλαγχνου Ἀρχιεπίσκοπου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Τά ντοσιέ τῆς σκοτεινῆς διαδρομῆς

Η διαδοχή στον ἀρχιεπισκοπικό θρόνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δέν εἶναι ἀπλή καί τυπική ἀντικατάσταση ὑπεύθυνης προεδρίας τῶν διοικητικῶν Συνοδικῶν Σωμάτων. Εἶναι ἕνας ἱστορικός κραδασμός μέ ἀπρόβλεπτη ἔκβαση. Τά περιστατικά τοῦ ὀκταμήνου, πού τά ζήσαμε ἔντονα, εἶναι, στό σύνολό τους, ἔνδεικτικά καί ἀποκαλυπτικά. Ἡ στόχευση τῶν διαφημιστικῶν προβολέων σέ πλειάδα δελφίνων κατά τήν ἐκκίνηση τῆς κούρσας πρὸς κατάληψη τῆς τιμητικῆς καθέδρας, ὑπῆρξε μονότροπη καμπάνια τῶν Μητροπολιτῶν, δηλωτική καί ἐκδηλωτική τῆς πληθωρικῆς λαχτάρας γιά κοσμική ἀναβάθμιση. Δέν ἀφέθηκε κανένα περιθώριο γιά τήν ἔκφραση τῆς ἐναγώνιας κρίσης καί τοῦ ἔμπονου αἰτήματος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος. Δέ συνοδεύτηκε ὁ προεκλογικός ἀγώνας μέ τήν ὑπεύθυνη ἀνάλυση τῆς τρέχουσας προβληματικῆς. Ἀκόμη-φαινόμενο τραγικότερο-δέν αὐτοκαθάρθηκε μέ τήν ἐξομολογητική κατάθεση τῆς συστολῆς καί τοῦ δέους, μπροστά στον ὄγκο τῶν ἀγκαθερῶν προβλημάτων, πού κληροδότη-

σε ἡ τελευταία ἀρχιεπισκοπική θητεία καί πού, τούτη τήν ὥρα, ζώνουν ἀσφυκτικά τόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο. Καί δέν ἐνέπνευσε ὄραμα ἐλπίδας, μέ τήν ἔντιμη καί, ταυτόχρονα, διάφανη κατὰ στρωση σχεδίου, γιά τήν καταστολή τῶν νοσηρῶν συμπτωμάτων τοῦ ἡγετικοῦ Συνοδικοῦ Σώματος καί γιά ἐπανεντροχιασμό τῆς σύγχρονης ποιμαντικῆς διακονίας στή θεόπνευστη πρακτική τῶν ἀγίων Ἀποστόλων καί τῶν φωτισμένων Πατέρων μας. Ἡ εἰκόνα, πού διοχέτευσαν πρὸς τά Μέσα τῆς Πληροφόρησης οἱ Συνοδικοί Σύνεδροι στό σύνολό τους, ἦταν ἡ ἐναγώνια προσπάθεια γιά, διπλωματική ἔστω, προσέγγιση τῶν ἐτερόκλητων ἡγετικῶν στοιχείων, πού συναπαρτίζουν τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί γιά μεθόδευση τῆς πριμοδότησης μέ ψήφους τοῦ προσώπου ἢ τῆς ὁμάδας, πού ἀντιπρόσφερε μεγαλύτερο πακέτο φιλικῶν ἐξυπηρετήσεων.

Τά ντοσιέ τῆς προηγούμενης ἀρχιεπισκοπικῆς διαδρομῆς, τῆς σκοτεινῆς διαπλοκῆς καί τῶν ἐκρηκτικῶν σκανδάλων, ὅσο καί ἂν καταβλήθηκε προσπάθεια, δέν καλύφθηκαν καί δέν ἀφα-

νίστηκαν στή χωματερή της λησμοσύνης. Έξακολουθούν να βρίσκονται, ολάνοιχτα, έρεθιστικά και προκλητικά, πάνω στο τραπέζι του νέου Άρχιεπισκόπου. Καί περιμένουν τήν άμερόληπτη μελέτη, τή ζυγισμένη-κατά τό μέτρο των άγιών Άποστόλων και των Πατέρων-έκτίμηση και τή θαρρετή αντιμετώπιση.

Ή άναπόφευκτη διαδοχή στην προεδρική καθέδρα του Συνοδικού διοικητικού σχήματος, αντί να κλείσει τόν κύκλο των κραδασμών και των προβληματισμών, τόν εύρύνει και τόν βαθαίνει. Δίνει τήν εύκαιρία ή, σωστότερα, ύποχρεώνει σε έξουχιστική διερεύνηση των έλιγμών, πού άποτυπώθηκαν στην έσχατη τούτη σελίδα του έκκλησιαστικού μας βίου. Καί με βάση τά «έν προσευχή» φωτισμένα πορίσματα, κινεί σε χάραξη του προγραμματικού κειμένου τής νέας σελίδας.

Ήντρομο τό κύκλωμα τής Χριστοδουλικής άναξιοκρατίας κινήθηκε, κατά τούς τελευταίους μήνες, δραστήρια αλλά άδόκιμα, με όραμα και στόχο τήν προώθηση στό θρόνο των Άθηνών προσώπου του δικού του χώρου, για να μή φύγει ή έξουσία από τά χέρια του και για να μή προκύψει τό ένδεχόμενο τής άνάσυρσης, από τό χάος των Συνοδικών άρχείων, ύποθέσεων, πού έκθέτουν τήν «όμάδα» και κατασπιλώνουν τόν ιερό χιτώνα τής άρχιερωσύνης.

Ό πρώην Πειραιώς Καλλίνικος, ό δεσπότης, πού άπευθύνθηκε, σχεδόν ίκετευτικά, σχεδόν δουλικά, στην «Άρχή προστασίας προσωπικών δεδομένων» και ζήτησε τήν άπαγόρευση τής

δημοσιογραφικής και τηλεοπτικής έπεξεργασίας των ποικίλων άνομιών του και, για να ξεγλιστρήσει από τήν πολιorkία των λειτουργών τής δημόσιας ένημέρωσης, έσπευσε να ύποβάλει τήν παραίτησή του από τό Μητροπολιτικό θρόνο του Πειραιά, δέ δίστασε, παρά τά βαθειά του γεράματα, να γυρίσει, από έπαρχία σε έπαρχία, για να προπαγανδίσει τά όράματα τής ξεπεσμένης «Χρυσοπηγής» και για να πείσει Μητροπολίτες να άγνοήσουν όλους τούς άλλους ύποψήφιους και να ψηφίσουν γόνο τής άμαρτωλής, δικής του, όργάνωσης.

Και τά παπαγαλάκια τής αύλης του Χριστόδουλου, πού όλα μαζεύτηκαν στην άρχιεπισκοπική κατοικία, άλλοτε θρηνώντας, γιατί έβλεπαν να χάνεται από μπροστά τους ή λαμπερή έξουσία και ή νομή των ποικίλων προνομίων και άλλοτε διατυμπανίζοντας τά άνυπαρκτα χαρίσματα του άφέντη τους και τήν ήρωϊκή του στάση μπροστά στην άρρώστια και στό θάνατο, έκρυσαν τό δακρύβρεχτο μαντήλι τής πονετικής συμπαράστασης τους και έτρεχαν να διαπραγματευτούν με τόν ένα ή τόν άλλο ύποψήφιο, για να έξασφαλίσουν τήν εύνοϊκή μεταχείρισή τους κατά τήν έπόμενη μέρα και να πετύχουν τήν έκπλήρωση των όνείρων τους, πού δέν πρόλαβε να τά ίκανοποιήσει ό Χριστόδουλος.

Τό άρρωστημένο κλίμα, πού έκπορεύτηκε, κατά τό περασμένο έξάμηνο από τήν άρχιεπισκοπική κατοικία και διασπάρθηκε στην έξέδρα τής ένημέρωσης, άποτυπώνεται-σαν σε συνοπτικό ρεπορτάζ-σε ένα όλοσέλιδο δη-

μοσίευμα του αύλικου δημοσιογράφου Γιώργου Παπαθανασόπουλου, πού καταχωρίστηκε στην έφημερίδα «Έλευθερος Τύπος» την Παρασκευή 4 Ιανουαρίου 2008.

Ο εξαρτημένος αυτός χειριστής του ένημερωτικού καλάμου-ένσυνείδητα ή άσυνείδητα, δέν είμαι σέ θέση νά τό βεβαιώσω-έπιστράτευσε όλα τά δημοσιογραφικά του τεχνάσματα, γιά νά άνεβάσει στά ύψη τής απόλυτης ύπεροχής καί του χρεωστικού καθολικού σεβασμού τήν προσωπικότητα καί τήν προσφορά του άφεντικού του ή εύεργέτη του Χριστόδουλου καί νά πείσει τήν πλατεία μάζα του πληρώματος, ότι ο διάδοχος του άρχιεπισκοπικού θρόνου πρέπει, άπαραίτητα, νά είναι άνάστημα του προκατόχου του, γόνος τής ίδιας αύλης καί τής ίδιας σχολής.

Κάτω από τόν έντυπωσιακό τίτλο: «Πολλές έκκρεμότητες, μεγάλες εύθύνες», στεγάζει τή διαλεκτική του, πού άποτελεί κακότροπη, άρρωστημένη άπόκρυψη τών λαθών καί τών άτοπημάτων του Χριστόδουλου, μεθοδική υπερέξαση πλασματικών χαρισμάτων του καί έκβιαστική διάνοιξη διόδου, γιά τήν προώθηση του «ήμέτερου» στό θρόνο τής έκκλησιαστικής υπερεξουσίας.

Μεταφέρω κάποια άποσπάσματά του:

*«Κρίσιμο τό 2008 γιά τήν
ύλοποίηση προγραμμάτων 500 έκασ.
Εύρώ*

Τό έντυπωσιακό έργο του Άρχιεπισκόπου χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια γά νά συνεχιστεί καί στό μέλλον.

Κρίσιμο γιά τήν πορεία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος προβλέπεται τό

2008. Ή πολύ σοβαρή κατάσταση τής υγείας του Άρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου άποτελεί σοβαρότατο πρόβλημα γί αύτήν. Καί όσο καί άν ίσχύει τό "ούδείς άναντικατάστατος", έστω καί άν τό συνοδικό-συλλογικό σύστημα διοίκησης τής Έκκλησίας βοηθάει στό νά επίλυονται τά τρέχοντα ζητήματα καί παρά τίς άδυναμίες πού παρουσιάστηκαν όρισμένες φορές επί τής άρχιεπισκοπίας του, δέν παύει νά άποτελεί μία πραγματικότητα ότι ή άπουσία του Μακαριωτάτου από τά έκκλησιαστικά πράγματα αφήνει έκκρεμότητες, αλλά καί ένα έντυπωσιακό έργο, πού θά χρειαστεί πολύ μεγάλη προσπάθεια γιά νά τό συνεχίσει ο διάδοχός του...

Ο Άρχιεπίσκοπος, παρά τήν κατάσταση τής υγείας του, κατά τήν πρόσφατη συνάντησή του μέ τόν ύπουργό Οίκονομίας κ. Γιώργο Άλογοσκούφη ζήτησε ή Έκκλησία νά έχει παρουσία στην ύλοποίηση του Έθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Άναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013. μέ πακέτο έργων προϋπολογισμού 500 έκατομμυρίων εύρώ, ποσοϋ δηλαδή δεκαπλασίου, από εκείνο πού είχε διεκδικήσει από τό Γ΄ ΚΠΣ καί τελικά ούσιαστικά τίποτε δέν πήρε. Μεταξύ τών έργων αυτών περιλαμβάνονται:

** Τό νέο Συνοδικό Μέγαρο στον Καρέα...*

** Ή κατασκευή 21 βρεφονηπιακών σταθμών...*

** Ο έκσυγχρονισμός 42 γηροκομείων τής Έκκλησίας...*

** Η άποπεράτωση κέντρων Άτόμων μέ Άναπηρία...*

** Η όργάνωση κέντρων κακοποιημένων γυναικών...*

Στήν ἴδια σελίδα καί σέ αὐτοτελές ρεπορτάζ, ὁ «φιλότιμος» αὐλικός δημοσιογράφος προσπαθεῖ νά σκιαγραφήσει τό «μοναδικό»(!!!) Χριστοδουλικό πορτραῖτο, πού «σφράγισε» τή σύγχρονη ἐκκλησιαστική καί πολιτιστική ἱστορία τοῦ τόπου μας καί πού, αὐτή τή στιγμή, ἀναζητᾶται τόν ἰσάξιο διάδοχο.

Ὁ τίτλος τοῦ μικροῦ αὐτοῦ ρεπορτάζ εἶναι ἔνδεικτικός:

«Ἔθεσε ψηλά τόν πήχυ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος»

Καί τό κείμενο:

«Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔβαλε πολύ ὑψηλούς στόχους, πέτυχε τήν ἔντονη παρουσία τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνία καί διατύπωσε ξεκάθαρες θέσεις γιά τά μείζονα ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ ἔθνους. Σύμφωνα μέ τόν «ἐπιβατήριο» λόγο του, στίς 9 Μαΐου 1998, τό ὄραμά του ἔχει πέντε βασικούς ἄξονες:

* Ἐσωτερική ἀναδιοργάνωση, πνευματική, διοικητική, ποιμαντική, ἱεραποστολική, τῆς Ἐκκλησίας. Στό πλαίσιο αὐτό παρέλαβε δώδεκα ὑπολειπονοῦσες Συνοδικές Ἐπιτροπές καί πρόσθεσε σ' αὐτές 13 Εἰδικές Συνοδικές Ἐπιτροπές γιά νά ἐπεξεργάζονται θέσεις στά σύγχρονα προβλήματα καί νά κάνουν σχετικές προτάσεις στή Σύνοδο.

* Νεολαία: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐνστερνίζεται τήν ἰδέα ὅτι ὅλο τό παιχνίδι γιά τό μέλλον ἑνός λαοῦ παίζεται στή νεολαία. Γι' αὐτό καί θέλησε καί πέτυχε νά εἶναι κοντά στή νεολαία καί στά προβλήματά της.

* Πατρίδα καί Γένος: Μέ τόν τρόπο του ἐργάστηκε πάνω σέ θέματα ὅπως ἡ γλώσσα, ἡ παιδεία, οἱ ἀλησμόνητες

πατρίδες, ἡ ἱστορία, ἡ οἰκογένεια καί τό δημογραφικό πρόβλημα.

* Κοινωνική μέριμνα: ὁ Μακαριότατος τή θεωρεῖ ὡς "τό μεγάλο τομέα ἀγάπης" ὅπου πρέπει νά πρωτοστατεῖ ἡ Ἐκκλησία.

* Θέματα βιοηθικῆς: Στόν τομέα αὐτό ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀναπτύξει σημαντικό ἔργο.

Μαζέψτε ὅλο αὐτό τό θαυμαστικό ὑλικό, πού καταστρώνει στό δημοσιογραφικό χαρτί ὁ δημοσιογράφος τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς αὐλῆς καί ἀποτιμεῖστε το εἰδικό βᾶρος του. Θά ἐκπλαγεῖτε. Καί θά προβληματισθεῖτε. Θαυμασμός μπροστά στή φύσκα. Καί πλατύς ἐγκωμιασμός τοῦ μηδενός.

Γιά νά σᾶς ὑποβοηθήσω στήν κρίση καί στήν ἐκτίμηση τοῦ προφίλ, πού χάραξε ὁ «εὐγνώμων» δημοσιογράφος, θά χαράξω μερικά, σύντομα σχόλια.

Σχόλιο πρῶτο: Στήν πρώτη πεντάδα τῶν ὀραμάτων τοῦ Χριστόδουλου, ἐμφανίζεται μιὰ σειρά ἔργων, πού τήν πραγμάτωσή τους, σέ χρόνο μελλοντικό (ἀπό δῶ καί πέρα), τήν ἐξαρτᾶ ἀπό τή γενναία κρατική ἐπιχορήγηση. Ὁ Χριστόδουλος, ἴσαμε σήμερα δέν ἔχει κάνει ἀπολύτως τίποτα γιά τήν ὑλοποίηση τῶν πέντε αὐτῶν προγραμμάτων. Καί, προφανῶς, δέ σχεδιάσε καί δέν ἐνεργοποίησε τό ἀνοιγμα εἰδικῆς μερίδας στό γενικό προϋπολογισμό τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καί στους προϋπολογισμούς τῶν διαφόρων τομέων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, γιά τήν πραγμάτωση τοῦ «φωτισμένου» σχεδίου του.

Καί μόνο στό δειλινό τῆς ζωῆς του, ὅταν ὁ βαρὺς ἤχος τῆς καμπάνας

σηματοδότησε τόν τερματισμό τῆς ἡγε-
τικῆς κούρσας, πῆρε τὴν πρωτοβουλία
νά ζητήσει ἀπὸ τὸ κράτος 500 ἑκατομ-
μύρια Εὐρώ, γιὰ νά «ξεκινήσει»(;;;)
τά μεγαλόπνοα ἔργα του. Ἄν αὐτὴ του ἡ
κίνηση μπορεῖ νά χαρακτηριστεῖ «έν-
τυπωσιακὸ ἔργο, πού θέλει μεγάλη
προσπάθεια γιὰ νά συνεχιστεῖ», ὅπως
μᾶς πληροφορεῖ ὁ δημοσιογράφος,
τότε μπορούμε νά ὑποψιαστοῦμε καί
τό πνευματικὸ ἢ τὸ δημιουργικὸ βελη-
νεκές τοῦ διαδόχου του, πού ἀναζη-
τοῦσε ὁ σοφὸς ἐργάτης τῆς ἐνημέρω-
σης.

Σχόλιο δεύτερο: Στὴ δεύτερη πεν-
τάδα ὑπογραμμίζεται μὲ ἔμφαση μιά,
ἀπίστευτης σημασίας(!!!), ἡγετική πρω-
τοβουλία τοῦ Χριστόδουλου. Βρῆκε
δώδεκα ὑπολειπουροῦσες Συνοδικές
Ἐπιτροπές. Καί τίς αὐξήσε σέ εἰκοσι-
πέντε. Ὡστόσο, ἐννιά ὀλόκληρα χρό-
νια μετὰ τὸν πολλαπλασιασμό τῶν
Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν δέν ἔχουμε καμ-
μιὰ ἔκθεση, οὔτε κἂν ἔνδειξη, πού νά
μᾶς ἐνημερώνει, ὅτι οἱ Ἐπιτροπές αὐτές
δούλεψαν καί παρήγαγαν οὐσιαστικὸ
ἔργο. Καί αὐτὸ ὄχι γιατί, στό σύνολό
τους, οἱ Ἐπιτροπές αὐτές συγκροτήθη-
καν ἀπὸ μαζέματα τῆς ἀρχιεπισκο-
πικῆς αὐλῆς, ἀπὸ ἄνδρες, πού διαθέ-
τουν μόνον τὴν ἱκανότητα τῆς κολα-
κειάς, ἀλλὰ γιατί καί τὰ συνετά καί
ὀξιόλογα μέλη τους κρατήθηκαν στὴν
ὀμηρία τῆς σιωπῆς, προκειμένου νά
ἐμφανίζεται, κατ' ἀποκλειστικότητα
καί νά λαλεῖ ἀπὸ τὰ βήματα τῶν τη-
λεοπτικῶν παραθύρων μόνον ὁ Ἀρχιε-
πίσκοπος. Ἔτσι κύλησαν, οἱ περισσό-
τερες Ἐπιτροπές, ὡς σχήματα δηλωμέ-
να στὰ «Δίπτυχα» τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ
φιμωμένα ἀπὸ τὸ προεδρεῖο τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου καί ἀγνοημένα ἀπὸ τὸ ἐκ-

κλησιαστικὸ πλήρωμα, πού ὑποτίθε-
ται ὅτι ἐκπροσωποῦσαν.

Γιὰ νά ἔχετε πειστικὴ διαβεβαίωση,
ὅτι τὰ πράγματα ἔχουν ἔτσι, σᾶς πα-
ραπέμπω νά φυλλομετρήσετε τὸ ἐπί-
σημο, μηνιαῖο δημοσιογραφικὸ ὄργανο
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ πε-
ριοδικὸ «Ἐκκλησία». Σέ κάθε φύλλο θά
βρεῖτε σελίδες ὀλόκληρες μὲ τὰ «πε-
πραγμένα» ἢ μὲ τὰ ὑποτιθέμενα «πε-
πραγμένα» τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρι-
στόδουλου. Θά βρεῖτε ἀναλυτικὰ ρε-
πορτάζ γιὰ τίς μηνιαῖες συνεδριάσεις
τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, στὰ
ὁποῖα καί πάλι, θά κυριαρχεῖ καί θά
πρυτανεῦει ὁ λόγος τοῦ προέδρου. Θά
βρεῖτε καί κάποιες ἀποφάσεις, κατὰ
τὸ πλεῖστον δευτερεύουσες, πού πῆρε
τὸ διοικητικὸ ὄργανο. Δέ θά βρεῖτε,
ὅμως, πουθενά, παρουσίαση καί ἀνά-
λυση τῶν δραστηριοτήτων τῶν εἰκοσι-
πέντε Εἰδικῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.
Καί θά διερωτηθεῖτε: Γιατί αὐτό; Δέ
συνεδρίασαν οἱ Ἐπιτροπές; Ἡ, μήπως,
ὁ μόχθος τους καί ὁ λόγος τους συνε-
τρίβηκαν καί ἀφανίστηκαν κάτω ἀπὸ
τὸν ὀδοστρωτήρα τῆς ἀρχιεπισκοπι-
κῆς ἔπαρσης;

Σχόλιο τρίτο: Στὶς δυὸ πεντάδες τῶν
ἐνδείξεων, πού πιστοποιοῦν (!!!) τὸ θε-
αματικὸ (κατὰ τὸ δημοσιογράφο) ὕ-
ψος, στὸ ὁποῖο ἀνέβασε τὸν πήχυ τοῦ
διοικητικοῦ καί ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς
Ἐκκλησίας ὁ, ἴσαμε χθές, πρόεδρος τῶν
Συνοδικῶν Σωμάτων, δέν ὑπάρχει καμ-
μιὰ ἔνδειξη, οὔτε κἂν περιθωριακὴ ἀ-
ναφορὰ στὴν ἀνάγκη ἀναβάθμισης τοῦ
ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους, τῆς μορφω-
τικῆς στάθμης καί τῶν ποιμαντικῶν
ἱκανοτήτων τῶν προσώπων, πού πα-
ρακάθηνται στὴ Συνοδικὴ Τράπεζα καί
βουλεύονται ὑπεύθυνα καί ἀποφασι-

στικά για την πορεία του όλου Σώματος της Ὁρθόδοξης ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας μας. Οἱ καιροί, πού πέρασαν, ζοφεροί καί ἀπογοητευτικοί, ἔδειξαν ὅλη τή γυμνότητα καί ὅλη τήν ἀπαξία τῆς Συνοδικῆς ὁμηγυρης. Οἱ μὲν, ἐπιδίδονται σέ πράξεις, πού καταντροπιάζουν ἀκόμα καί τόν ἀνδρισμό τους. Οἱ δέ, ἀνίκανοι νά ἐκφέρουν κρίση δυναμική καί ἀποφασιστική, στέκουν σαστισμένοι καί σκυθρωποί, παρακολουθοῦν τή φρικτή, σαρκαστική ἀναπαραγωγή τῶν σκανδάλων ἀπό τά μέσα τῆς ἐνημέρωσης, ὑπομένουν τή θύελλα τοῦ διασυρμοῦ καί καθηλώνουν τό βλέμμα στό βάθος τοῦ ὀρίζοντα, περιμένοντας τήν ἀνατολή τῆς καλύτερης καί φωτεινότερης μέρας.

Ὁ Χριστόδουλος, ἀντιμετωπίζοντας τόν τυφώνα τῶν σκανδάλων, πού καταπλημμύρισαν τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κατά τό ἔτος 2005, εἶχε ἐμφανιστεῖ, συμμαζεμένος καί σκυθρωπός, στά τηλεοπτικά παράθυρα καί ὑποσχέθηκε πώς θά λειτουργήσει ὡς «ἐγγυητής τῆς κάθαρσης». Ἄλλά, ἡ κάθαρση δέν ἔγινε. Καί ὁ ἐγγυητής δέν ἀπολογήθηκε στό ἐξοργισμένο ἐκκλησιαστικό πλήρωμα γιά τήν ἀδράνειά του ἢ γιά τήν τεχνητή ἐπικάλυψη τῶν βόθρων.

Ὁ δημοσιογράφος, πού ἀνέλαβε, «ἐπ' ἐσχάτων», νά φωτογραφήσει τόν ἀνεβασμένο πῆχυ, δέν εἶπε οὔτε λέξη γιά νά αἰτολογήσει ἢ νά δικαιολογήσει τήν παράλειψη αὐτή. Προσπέρασε τό θέμα, σάν νά εἶναι παρωνυχίδα. Κράτησε τό ἀπογυμνωμένο κοντάρι ψηλά, ἀλλά δέν ἐξήγησε γιατί διατηρεῖται ἀκόμα ἄθικτη ἢ βρωμιά μέσα στόν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας.

Σχόλιο τέταρτο: Κατά τήν εὐοίωνα

ἐκτίμηση τοῦ αὐλικοῦ δημοσιογράφου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος «θέλησε καί πέτυχε νά εἶναι κοντά στή νεολαία καί στά προβλήματα της». Ὑποψιάζομαι, ὅτι ὁ ὁποιοσδήποτε Ἕλληνας, ὅταν διαβάσει αὐτή τή φράση, ἢ θά καγχάσει ἢ θά ἀφήσει νά ἀναβλύσει ἀπό μέσα του ἕνας βαθύς στεναγμός. Τό πλησίασμα τοῦ Χριστόδουλου στή νεότητα καί στά προβλήματα της μπορεῖ νά καταχωριστεῖ σάν ἕνα ἀπό τά πολλά, χαριτωμένα ἢ ἀνούσια, ἀνέκδοτα, πού συνήθιζε νά ἐξαπολύει ἡ μακαριότητά του, ὅχι, ὅμως καί σάν γεγονός τεκμηριωμένο καί καθολικά ἀποδεκτό.

Καί δέ θά ἀπομακρυνόταν κανείς ἀπό τήν πραγματικότητα, ἂν διατύπωνε τήν ἀποψη, ὅτι ὁ Χριστόδουλος, ὕστερα ἀπό μιά περίπου δεκαετία οἰακοστροφίας τοῦ σκάφους τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀφήνει στους διαδόχους του ἀνοιχτό τό χάσμα, πού ἀποστασιοποιεῖ τούς Ἱεράρχες ἀπό τή σύγχρονη νεολαία.

Τά ὑπερφορτωμένα ντοσιέ, πού περιέχουν τούς σκοτεινοὺς σχεδιασμούς τῆς εὐνοιοκρατίας, τούς ἀδόκιμους χειρισμούς σοβαρῶν καί εὐαίσθητων προβλημάτων, τίς τραγικές ἐμμονές στήν ὑπεράσπιση καί ὑποστήριξη τῆς ποικίλης διαστροφῆς, βρίσκονται ὅλα ἀνοιχτά πάνω στό τραπέζι τῆς διάδοξης ἡγεσίας καί περιμένουν τή νηφάλια μελέτη καί τήν ἀποτελεσματική ἀντιμετώπιση.

Ἄνοιχτό τό ντοσιέ, μέ τά ἐπιβαρυντικά στοιχεῖα, πού ἀναφέρονται στήν παραποίηση καί νόθευση τοῦ Συνοδικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Πολιτεύματος.

Κραυγαλέα τά ντοκουμέντα, πού βεβαιώνουν ὅτι, μέ κινήσεις ὑπουλες ἢ ἐκβιαστικές, ἀνυψώθηκε σέ ἀλάθητο μονάρχη καί «Παποποιήθηκε» ὁ πρόεδρος τοῦ Συνοδικοῦ σώματος καί φημώθηκαν οἱ συνυπεύθυνοι Συνοδικοί Σύεδροι, πού ἡ αὐταρχικότητα ἢ οἱ ἔλιγμοί τοῦ ἑνός τούς ὑποβίβασε σέ ἀκροατές καί σέ ἐκτελεστές τῶν προτιμήσεων του καί τῶν ἐντολῶν του.

Ἄνοιχτό καί ἐξαιρετικά δύσοσμο τό ντοσιέ μέ τά «ρόζ» σκάνδαλα. Μέ τίς κασέτες, πού βοοῦν. Μέ τίς δικαστικές ἐκκρεμότητες, πού κρατοῦν ἀνοιχτές τίς πύλες τῶν φυλακῶν. Μέ τίς λαϊκές ἀντιδράσεις καί τίς κραυγές, πού ὑψώνονται ἴσαμε τό θεϊκό θρόνο τῆς Δικαιοσύνης. Μέ τούς ἀγοραίους σχολιασμούς τῶν τηλεοπτικῶν παραθύρων, πού, καθημερινά, ἀνανεώνονται καί ἐμπλουτίζονται. Μέ τήν καταισχύνη, πού πολιορκεῖ μόνιμα τό Συνοδικό Μέγαρο. Μέ τήν ἀδιάκοπη διαπόμπευση τοῦ τίμιου ράσου, πού ἐπιμερίζεται σέ ὄλο τό σῶμα τῶν ἐντιμῶν καί ἐξαγισμένων λειτουργῶν τοῦ Θουσιαστηρίου.

Ἄνοιχτό τό ντοσιέ τοῦ φαύλου ἀρχιεπισκοπικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ ἐπισυναγωγή, «ἐπί τό αὐτό», ὄλων τῶν στοιχείων τοῦ περιθωρίου καί τῆς κραυγαλέας ἠθικῆς διαστροφῆς. Στή μακρά ροή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χρόνου δέν ἔλλειψαν τά φαινόμενα τῆς παρείσφρυσης ἀκατάλληλων, ἀνήθικων ἢ καί δόλιων παραγόντων στήν αὐλή τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ἢ τῆς Συνοδικῆς λειτουργίας. Σέ καμμιά, ὅμως, περίπτωση ὁ ἀριθμός τῶν στιγματισμένων προσώπων δέν ἦταν τόσο μέγανος, ὅσο στήν περίοδο, πού τερματίστηκε μέ τή δύση τοῦ ἄστρου τοῦ Χριστόδουλου. Ὁ Βόλος, ἡ Ἀθήνα, ἡ

Ἄμερική, ὁ βορράς καί ὁ νότος, ἡ ἀνατολή καί ἡ δύση ἔσπρωξαν τά περιττά τους ράκη τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ἐκεῖ, πού ἐπιβάλλεται νά πρυτανεῦει ἡ ἀγιοσύνη καί νά ἀναδύεται ἀκατάπαυστα ἡ εὐωδία Χριστοῦ «ἐν τοῖς σωζομένοις καί ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις» (Β' Κορινθ. β' 15). Εἶναι ἀπαράδεκτο καί τρομακτικά ἐπικίνδυνο, ἡ κατάσταση αὐτή νά διατηρηθεῖ καί μετά τήν ἀλλαγὴ τῆς φρουρᾶς στόν ἀρχιεπισκοπικό θρόνο. Ὁ ἄνεμος τῆς ἀλλαγῆς πρέπει νά ἀποδιώξει ἀπό τούς ἱερούς χώρους τά μιᾶσματα, πού βρίσκονται ἀγκιστρωμένα καί νά συγκροτήσει μιά νέα «αὐλή», μέ καθαρές συνειδήσεις καί μέ φωτεινά πρόσωπα.

Ἄνοιχτό καί τό ντοσιέ μέ τίς ἐκτιμήσεις τοῦ περιεχομένου καί τῆς ποιότητος τοῦ σύγχρονου ποιμαντικοῦ ἔργου. Φορτωμένο, ὡς τῆ σημερινή μέρα, τό ποιμαντικό πρόγραμμα μέ τά βαρῦδια τῆς εὐτελισμένης κοσμικῆς προβολῆς, τῆς ἄστοχης ἐγκοσμιοκρατικῆς καί «δῆθεν» ἐθνικιστικῆς δράσης καί μέ τίς ποικίλες ἀρνητικῆς κρίσεις ἐκ μέρους τῶν σοβαρῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ εὐρύτατου ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος. Ἡ ἐπικίνδυνη παρέκκλιση τῆς ἐποχῆς μας, εἶναι ὅτι, «ἐν ἐπιγνώσει» ἢ ἀσυναίσθητα, ἀφήσαμε τήν κοσμική προβληματική νά εἰσχωρήσει στά ἐκκλησιαστικά βουλευτήρια καί νά ἐξοστρακίσει τήν Ἀποστολική καί Πατερική προβληματική τῆς ἀνακαίνισης τοῦ προσώπου, τῆς ἀπέκδυσης τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ἔνδυσης τοῦ νέου, «εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν» (Κολασ. γ' 10). Ἡ ἀναπαραγωγή τῶν κοσμικῶν συνθημάτων τῆς καθημερινότητος, ἡ ἀνεύθυνη καί ἀνώδυνη

Ποιμαντικές ἐπισημάνσεις ἀπό τὴν παγκόσμια Ὁρθοδοξία.

Ἔς δοῦμε κατάματα

τά ἱερατικά «παραπτώματα».

(Ὁ συγγραφέας τοῦ ἄρθρου, πού ἀκολουθεῖ σέ μετάφραση, εἶναι οἰκεῖος στοὺς ἀναγνώστες μας. Βλ. τεύχη 181, 191, 194, 195. Ἐγγαμος ἱερέας ὁ ἴδιος, μέ προϋπηρεσία πρό τῆς χειροτονίας του στίς ἔνοπλες δυνάμεις τῶν ΗΠΑ, εἶναι ἔντονα εὐαίσθητοποιημένος σέ θέματα σχετικά μέ τὴν ποιότητα τοῦ Ὁρθόδοξου κλήρου καί τὴν παρουσία του μέσα στή σημερινή Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἀνήκει στὴν Ἑλληνορθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀμερικής. Ἡ κρίση του, καίρια καί προσγειωμένη, ἔχει πανορθόδοξη ἐμβέλεια. Ἐδῶ προσεγγίζει τό θέμα τῶν σεξουαλικῶν παρεκτροπῶν κληρικῶν).

βαττολογία, μέ περιεχόμενο τὴν κριτική τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης πλοκῆς τοῦ κοινωνικοῦ ἴστού, ἀποϊεροποιεῖ καί ἀποδυναμώνει τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Φράσσει τίς διαβάσεις, πού ὀδηγοῦν τὴν «πεπερασμένη» ἀνθρώπινη ὑπαρξη στό θρόνο τῆς ἀπειρης θείας Ἀγάπης. Ἀναγκάζει τὴν Ἐκκλησία νά βολοδέρνει στά σοκάκια τῶν γῆινων φιλοδοξιῶν καί τῶν ὑποσχετικῶν διακηρύξεων ἀτέρμονης εὐμάρειας. Καί ἐκεῖνο, πού, ἀναπόφευκτα, προκύπτει, εἶναι ἡ ὑποβάθμιση τοῦ ζωτικοῦ λόγου τῆς Ἐκκλησίας σέ πρόσθετη, ἀναποτελεσματική, νότα μελαγχολίας στό ρέκβιεμ τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Ἄπ' ἄκρη σ' ἄκρη τῆς ἑλληνικῆς πατριδας οἱ πυρωμένες καρδιές τῶν ἀνθρώπων τῆς Ἐκκλησίας, καθὼς βηματίζουν, προβληματισμένοι, σέ τούτη τὴν ἱστορική καμπή, ἐκπέμπουν βαθεῖς στεναγμούς καί ὀλόψυχες δεήσεις, νά μᾶς χαρίσει ὁ Θεός μιὰ φωτεινὴ ἀνα-

τολή μετά ἀπό τὴν τραγικὰ σκοτεινὴ δύση. Νά διαμοιράσει τίς πύρινες γλῶσσες τοῦ Παναγίου Πνεύματος σέ κείνους, πού κατέχουν τίς ἀποστολικές καθέδρες, Ὡστε νά καθαριστοῦν καί νά ἐξαγιαστοῦν οἱ καρδιές τους. Νά φωτιστοῦν καί νά καταλάβψουν οἱ διάνοιές τους. Νά «ποιμανθοῦν, ποιμαίνοντες». Καί νά «ὀδηγηθοῦν, ὀδηγοῦντες». Γιά νά καταστοῦν ἱκανοὶ νά ἀναδείξουν νέους Ἐπισκόπους, καταρτισμένους, «πεπληρωμένους» θείας Χάριτος καί ἀγίους. Νά χειροτονήσουν νέους, ἐπίλεκτους πρεσβυτέρους καί νέους διακόνους. Νά φέρουν σέ σύμπνοια καί σέ χαρισματικὴ ὁμοφωνία ποιμένες καί ποιμνιο, ὅταν θά ἐπιχειρήσουν νά καταστρώσουν καί νά ἐνεργοποιήσουν τά καινούργια ποιμαντικά τους προγράμματα. Νά ἀποδειχτοῦν γνήσιοι διάδοχοι τῶν ἀγίων Ἀποστόλων μας καί τοῦ χοροῦ τῶν Πατέρων μας.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Δέν ἀηδιάζουμε ὅλοι μας βλέποντας ὑψηλά ἰστάμενους κληρικούς νά ἐνέχονται σέ ὑποθέσεις παιδεραστίας, ὁμοφυλοφιλίας καί μοιχείας, σέ ἀριθμούς, πού σοκάρουν; Μερικοί προσπαθοῦν νά ὑποβαθμίσουν τέτοιες συμπεριφορές μέ κοινοτοπίες, ὅπως ὅτι «ἡ ἁμαρτία ὑπάρχει παντοῦ. Ὅλοι μας εἴμαστε ἁμαρτωλοί».

Μά, σᾶς παρακαλῶ! Ὅσοι λένε ὅτι «ἡ ἁμαρτία ὑπάρχει παντοῦ...», γιά νά δικαιολογήσουν τέτοιου εἶδους συμπεριφορές, δέν ζοῦν στόν πραγματικό κόσμο. Ἡ σύζυγός μου, π.χ., θά μπορούσε νά μέ συγχωρήσει ἂν τήν χαστούκιζα στά καλά καθούμενα, ἀλλά δέν θά ἦταν τόσο «φιλεύσπλαχνη» ἀπέναντί μου, ἂν γύριζα στό σπίτι μέ τά σημάδια μιᾶς σχέσεως μέ ἄλλη γυναίκα.

Δέν ἀρνοῦμαι ὅτι ὅλοι εἴμαστε ἁμαρτωλοί. Ὁ κληρικός, ὅμως, ἔχει ἀποποιηθεῖ τοῦ «δικαιώματος» ἀκόμα καί νά σκεφτεῖ τήν ἐμπλοκή του σέ κάποιες κατηγορίες ἁμαρτιῶν. Ὁ κληρικός, πού διαπράττει ἁμαρτίες σεξουαλικῆς φύσεως φθείρει τήν Ἐκκλησία, ὅπως οἱ ἐπίορκοι δικαστές, δικηγόροι, ἀστυνομικοί φθείρουν ὅλο τό σύστημα ἀπονομῆς δικαιοσύνης τῆς χώρας. Ποιός δέν τό καταλαβαίνει αὐτό;

Στήν ἱερατική σχολή, πού φοίτησα, κανεῖς δέν μέ ἐνημέρωσε ὅτι θά ἦταν ἀπαράδεκτο νά παρενοχλῶ μέ ἀνήθικες χειρονομίες τά παπαδάκια. Ὅτι θά ἦταν ἀδιανόητο νά προτιμῶ κάποιον ἄνδρα περισσότερο ἀπό τή σύζυγό μου, ἢ νά ἔχω ἐρωτική σχέση μέ γυναίκα ἄλλη ἐκτός ἀπ' αὐτήν. Δέν μοῦ εἶπε κανεῖς ὅτι ἂν εἶχα τέτοιες τάσεις δέν θά ἔπρεπε νά γίνω κληρι-

κός. Ὅλα αὐτά οἱ καθηγητές μου τά ὑπέθεταν προφανή καί ὅτι τά εἶχα πλήρως ἀποδεχθεῖ προκειμένου νά χειροτονηθῶ. Προφανή, ὅπως, σά νά ποῦμε, ὅτι ἔπρεπε νά ἀποφεύγω νά γεύομαι χιόνι κιτρινισμένο ἀπό βρωμιές!

Βέβαια ἡ λέξη «ὑπέθεταν» σηκώνει πολύ νερό. Ἔτσι, ἀντί νά ὑποθέτουμε ὡς δεδομένο ὅτι οἱ μαθητές τῶν ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν ἢ οἱ νεαροί κληρικοί ἔχουν ξεκαθαρίσει μέσα τους τί εἶναι καλό καί τί εἶναι κακό σέ σχέση μέ τή σεξουαλική ζωή τῶν κληρικῶν, καλύτερα νά παραθέσουμε μερικούς στοιχειώδεις κανόνες τρόπου ζωῆς γιά ὅσους ἐτοιμάζονται πρὸς χειροτονία καί βρίσκονται στά πρόθυρα τῆς ἱεροσύνης:

A. Ἄν θέλεις νά γίνεις ἔγγαμος κληρικός πρέπει νά εἶσαι ἐτοιμος νά κάνεις ὑπομονή καί νά περιμένεις, ἕως ὅτου τό κατάλληλο πρόσωπο ἔλθει ὡς σύζυγος στή ζωή σου. Τό νά βιαστεῖς νά παντρευτεῖς μέ λάθος πρόσωπο, γιά νά χειροτονηθεῖς τό ταχύτερο δυνατόν, εἶναι σά νά ἐκθέτεις αὐτοβούλως τόν ἑαυτό σου σέ κίνδυνο νά κολλήσεις ἀνίατη ἀρρώστια. Πρῶτα ὅποιοιδήποτε παντρεμένο καί θά μάθεις ὅτι οἱ σύζυγοί μας ἢ μᾶς στηρίζουν ἢ μᾶς καταστρέφουν. Ἡ ἱεροσύνη ἔχει ἀπό μόνη της πολλές δυσκολίες. Δέν χρειάζεται νά βάλεις γύρω ἀπό τό λαιμό σου τή μυλόπετρα μιᾶς κακῆς συζύγου.

B. Ἄν σέ ἀπασχολοῦν σεξουαλικές ἐπιθυμίες, πού δέν ἔχουν νά κάνουν μέ τό γυναικεῖο φύλο, ζήτα βοήθεια. Καί ἂν οἱ ἐπιθυμίες σου αὐτές ἐπιμέ-

νουν, μή μπαίνεις στον κληρο. Κάνε κάτι άλλο. Διάλεξε άλλη καριέρα για τη ζωή σου.

Γ. Ἀκόμα καί στίς ἑτεροφυλικές σχέσεις, ἄν οἱ φαντασιώσεις σου σέ ἀπασχολοῦν τόσο, ὅσο ὅταν ἦσουν 15 χρονῶν, θέσε τό πρόβλημά σου ὀπωσδήποτε σέ κάποιο ἔμπειρο πνευματικό, πρὶν ἀπό τή χειροτονία σου. Συμβουλευσοῦ τον πρὶν προχωρήσεις. Τό ἴδιο καί ἄν εἶσαι παντρεμένος καί ἐπιθυμεῖς κάποιο ἄλλο πρόσωπο ἐκτός ἀπό τή σύζυγό σου.

Δ. Ἄν εἶσαι ἤδη κληρικός καί βλέπεις ὅτι ὁ γάμος σου δέν πάει καλά, ζήτησε ἀπό κατάλληλο πρόσωπο συμβουλές. Ἄν οἱ συμβουλές δέν σέ βοηθήσουν νά λύσεις τό πρόβλημά σου, ἔχεις μόνο δύο ἐπιλογές: ἢ νά ζήσεις ἐν διαστάσει, ἢ νά κάνεις ὑπομονή. Τό νά ἀναζητήσεις ἐρωμένη δέν μπορεῖ ποτέ νά εἶναι ἡ ἐναλλακτική σου λύση.

Ε. Οἱ περιστάσεις καί οἱ συνθήκες σέ διάφορες φάσεις τῆς ζωῆς μας ἀποβαίνουν κάποτε μοιραίες. Μή θέτεις τόν ἑαυτό σου σέ κίνδυνο, μή διακινδυνεύεις τήν ἠθική σου ἀκεραιότητα. Συγκεκριμένα, μή μένεις στό ἴδιο δωμάτιο μέ παιδιά, ὅταν δέν εἶναι παρῶν καί κάποιος ἄλλος ἐνήλικος. Ἀπόφευγε νά κολυμπᾶς μαζί μέ ἄλλους καί ὀπωσδήποτε ὄχι μέ νεαρούς. Μή συναντᾶσαι κατ' ἰδίαν ἐπανειλημμένα μέ τό ἴδιο πρόσωπο ἐκτός τῶν συνηθισμένων ὥρων γραφείου, ἔστω καί ἄν πρόκειται νά τοῦ δίνεις συμβουλές. Ἄν συναντήσεις μιά πα-

λιά σου φίλη κατά τήν διάρκεια συνεδρίου, πού καί οἱ δύο παρακολουθεῖτε, μή πηγαίνεις «γιά νά τά πεῖτε» σέ κάποιο δωμάτιο ξενοδοχείου. Μήν προθυμοποιεῖσαι νά ἐξυπηρετεῖς μέ τό αὐτοκίνητό σου γυναῖκες ἢ νεαρούς, ἐκτός ἄν καί ἄλλοι συνταξιδεύουν μαζί σας.

ΣΤ. Δέν εἶναι ποτέ ἀργά, γιά νά προφυλάξεις τόν ἑαυτό σου, ἐκτός ἄν ἀφήσεις ἐσύ νά γίνει πολύ ἀργά. Ἄν καλεῖσαι νά δώσεις συμβουλές σέ κάποια γυναίκα, πού σέ ἐλκύει, στείλε τήν σέ ἄλλον ἱερέα. Ἄν σχεδιάζεις νά μπεις στό ὑπνοδωμάτιο κάποιου προσώπου, πού δέν εἶναι ἡ σύζυγός σου, φύγε μακριά. Ἄν συνηθίζεις νά ἀσπάζεσαι κάποιον ἄλλο, ἐκτός ἀπό τή σύζυγό σου, σταμάτα ἀμέσως, πάρε τηλέφωνο κάποιον φίλο σου ἱερέα, πού τόν ἐμπιστεύεσαι, ἀνάφερέ του τό πράγμα καί συμβουλευσοῦ τον.

Καμιά σεξουαλική ἐκτροπή δέν εἶναι δικαιολογημένη. Μερικοί, πού ἀσελγοῦν ἐπί ἀνηλίκων παιδιῶν, δικαιολογοῦν τόν ἑαυτό τους μέ τό ὅτι ὑπῆρξαν οἱ ἴδιοι, ὡς παιδιά, θύματα βιασμοῦ. Ἐν τούτοις ἔχουμε πλῆθος ἐνηλίκων, πού στήν παιδική τους ἡλικία ὑπῆρξαν θύματα βιασμοῦ, καί οἱ ὅποιοι στή συνέχεια ἐξελίχθηκαν σέ ἄτομα φυσιολογικά. Μή δικαιολογεῖσαι λοιπόν. Πρὶν ἐπιχειρήσεις μιά εἰδεχθή πράξη σέ κάποιο παιδί, σκέψου πόσο ἄσχημα ἐνιωσες ὅταν ἐσύ ὑπῆρξες τό θύμα.

Κάθε παρεκτροπή περὶ τά σεξουαλικά πρέπει νά κολάζεται ὑποδειγματικά μέ τή μέγιστη τῶν ποινῶν. Ὅταν λειτουργοί τῆς θέμιδος, συνή-

γοροι, ἢ ὁποιοιδήποτε ἀξιωματοῦχοι στά δικαστήρια ὑπονομεύουν τὸ νομικὸ σύστημα, τίθενται σέ ἀργία γιὰ πολὺ χρόνο καὶ ἀποκλείονται ἀπὸ κάθε προαγωγή. Ἔτσι καὶ ἱερεῖς ἐκμεταλλευτὲς τοῦ λειτουργήματός τους, ἔνοχοι γιὰ παιδεραστία, ὁμοφυλόφιλοι, ἢ μοιχοὶ πρέπει νὰ καθαίρονται. Μερικοὶ θὰ πρέπει νὰ κλείνονται καὶ στὴ φυλακὴ. Ὅχι ἀπλῶς νὰ τοὺς γίνονται παρατηρήσεις καὶ συστάσεις. Στὸ κάτω κάτω πρέπει νὰ προστατεύεται ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ πιστοί. Εἶναι ἀνάγκη νὰ περιβάλλουμε τὸ λύκο μὲ περιβολὴ ποιμένα γιὰ νὰ τοῦ δίνουμε καὶ ἄλλες εὐκαι-

ρίες νὰ ρημάζει τὸ ποῖμνιο;

Κατὰ τὸν 2° μ.Χ. αἰώνα, χριστιανομάχοι διώκτες ἔσερναν τὸν ἱερομάρτυρα ἅγιο Χαράλαμπο στοὺς δρόμους ἀπὸ τὰ γένια, γιὰτὶ δὲν ἤθελε νὰ ἀρνηθεῖ τὸ Χριστό. Τὸν 21° αἰώνα, κληρικοὶ ἐπίορκοι, μὲ τίς πράξεις τους, φέρονται σὰ διώκτες, πού σέρνουν ἀτιμωτικά τὸ σεπτὸ ὄνομα τῆς ἱεροσύνης καὶ γενικὰ τῆς Ἐκκλησίας, μέσα στίς σελίδες σκανδαλοθηρικῶν ἐφημερίδων καὶ στὰ βραδυνὰ δελτία εἰδήσεων. Ἡ σεξουαλικὴ ἁμαρτία πρέπει, χωρὶς ἄλλο, νὰ ἐκλείψει παντελῶς ἀπὸ τίς τάξεις τοῦ κλήρου.

π. Ἄρης Μετράκος

Ντοκουμέντο

Τὸ κείμενο, πού παραθέτουμε, εἶναι ἡ ἀγόρευση τοῦ Μητροπολίτη Ἀνθίμου, κατὰ τὴ Συνεδρίαση τῆς Ἱεραρχίας, στίς 7 Μαρτίου 1991. Μὲ τὴν ἀγόρευσὴ του αὐτὴ αὐτοαποκαλύπτεται καὶ αὐτοεξευτελίζεται. Ὁ ρασοφόρος, πού καρπώθηκε τὴν οἰκτρὴ ποδοπάτηση τῶν Ἱερῶν Κανόνων κατὰ τὸ 1974 καὶ συνεχῶς ὀρέγεται ἀναβάθμιση τοῦ ρόλου του, κατηγορεῖ γιὰ ἀνάρμοστη συμπεριφορὰ τὸν Λαρίσης Θεολόγο.

29. Ὁ Σεβ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος: Δέν πρέπει νὰ φύγουμε ἀπὸ ἐδῶ σήμερα ἐάν δέν ἔχουμε λύσιν τοῦ προβλήματος ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει. Ἐγὼ κάνω πρακτικὲς προτάσεις αὐτὴ τὴν στιγμή. Νά συστηθοῦν οἱ Μητροπόλεις: 1) Ἀγιάς καὶ Συκουρίου. 2) Δομοκοῦ καὶ Φαρσάλων. 3) Πύλης καὶ Μεσοχώρας. Καὶ ὡς πρὸς τὴν Λάρισα ἔχω νὰ κάνω μίαν πρότασιν. Χθὲς στὴν ἐπιτροπὴ ἢ συμπεριφορὰ τοῦ ἀπὸ Λαρίσης Θεολόγου μὲ ἄφησε ἄναυδον. Ἐνῶ ὁ ἀπὸ Θεσσαλιώτιδος μὲ ἐδίδαξε μὲ τὸν τρόπο του καὶ τὴν ὑποχωρητικότητα του ὁ Θεολόγος μὲ ἐκλόνησε. Ὅμολογῶ ὅτι ἦτο ἀνάρμοστος καὶ ἡ συμπεριφορὰ του καὶ παράλογες οἱ ἀπαιτήσεις του. Ἐνῶ ὅμως θεωρητικὰ ἡ θέσις μου εἶναι ὅτι ὁ Θεολόγος δέν πρέπει νὰ ἀποκατασταθῆ, προκειμένου νὰ προλάβουμε ζημιὰ νὰ ἀποφασίσουμε Λαρίσης νὰ πάν ὁ Θεολόγος.

«Πολυσήμαντος δέ τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου ἡ ἔννοια καί οὐ κατὰ τόν αὐτόν νοουμένην τρόπον, ἐπί μὲν γάρ τῆς σαρκός ἢ τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων ἐνέργειά τε καί κίνησις ζωὴ λέγεται καί τό ἔμπαλιν ἢ σβέσις αὐτῶν καί διάλυσις θάνατος ὀνομάζεται, ἐπί δέ τῆς νοερᾶς φύσεως ἢ πρὸς τό θεῖον οἰκειώσεις ἡ ἀληθῆς ἐστι ζωὴ καί ἡ τούτου ἀπόπτωσις θάνατον ἔχει τό ὄνομα. διό καί τό ἀρχέγονον κακόν ὁ διάβολος καί θάνατος λέγεται καί εὐρετῆς θανάτου, ἀλλά καί κράτος ἔχειν θανάτου παρά τοῦ ἀποστόλου λέγεται».

(Γρηγορίου Νύσσης,
Κατά Εὐνομίου, III, VI, 77).

Μετάφραση:

Οἱ λέξεις «ζωή», «θάνατος» ἔχουν πολυσήμαντη ἔννοια. Δέν ἐκφράζουν, σέ κάθε περίπτωση, τήν ἴδια ἔννοια. Γιά τή βιολο-

γική ὑπόσταση τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἐνέργεια τῶν σωματικῶν αἰσθήσεων καί ἡ κίνηση, λέγεται ζωή. Καί, ἀντίστροφα, ἡ σβέση αὐτῶν καί ἡ διάλυση τοῦ σώματος λέγεται θάνατος. Γιά τή νοερή, ὅμως, φύση τοῦ ἀνθρώπου, ἢ οἰκειώση μέ τό Θεό εἶναι ἡ ἀληθινή ζωή καί ἡ ἔκπτωση ἀπό αὐτή τή ζωὴ ὀνομάζεται θάνατος. Γιά τό λόγο αὐτό, τό ἀρχέγονο κακό, πού εἶναι ὁ διάβολος, λέγεται καί θάνατος καί εὐρετῆς τοῦ θανάτου. Ἀκόμη δέ, λέγεται ἀπό τόν Ἀπόστολο, ὅτι ἔχει καί τήν ἐξουσία τοῦ θανάτου.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτήτης - Ἐκδότης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὑλών Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X